

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡ/ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΦΥΤΩΝ, ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΟΛΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Γορούτζια-Νικολαΐδη, 38334 Βόλος
Τηλέφ.: 2421066525-Fax: 2421069545
e-mail: pkprpfevolou@minagric.gr

Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων :
- βλάπτει την υγεία των καταναλωτών
- επιβαρύνει το περιβάλλον
- αυξάνει το κόστος παραγωγής

Πληροφορίες: Ελ. Κουτλούκα

ΑΜΠΕΛΙ: 04 /12.05.2026

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

ΒΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ:

Επιμήκυνση ανθοταξιών

Ανθοταξίες πλήρως αναπτυγμένες

Μήκος βλαστού (15–30 εκ.)

Στο παρόν δελτίο αναφέρονται οι σοβαρότερες ασθένειες και σημαντικότεροι εχθροί που είναι δυνατό να αντιμετωπίσει η τρυφερή βλάστηση της καλλιέργειας μήκους μεταξύ 15–30 εκ., δηλαδή, την περίοδο κατά την οποία οι ανθοταξίες επιμηκύνονται και αναπτύσσονται πλήρως.

ΠΕΡΟΝΟΣΠΟΡΟΣ

Τα ανωτέρω βλαστικά στάδια της καλλιέργειας είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα σε προσβολές από τη μυκητολογική ασθένεια.

Από την έναρξη της βλαστικής περιόδου μέχρι σήμερα οι επικρατούσες καιρικές συνθήκες υπήρξαν ιδιαίτερα ευνοϊκές για την εκδήλωση της καταστροφικής αυτής ασθένειας. Η καιρική αστάθεια φαίνεται να συνεχίζεται με συχνές βροχοπτώσεις και σημαντικές θερμοκρασιακές εναλλαγές.

Σε αμπελουργικές περιοχές όπου η ασθένεια ενδημεί (όπως η ευρύτερη αμπελοκομική περιοχή του Τυρνάβου, όπου πριν δύο χρόνια ο περονόσπορος αποτέλεσε σοβαρό πρόβλημα) αυτές οι καιρικές συνθήκες ευνοούν τη γρήγορη εξάπλωσή της, με κίνδυνο να εμφανίσει επιδημική μορφή.

Για το λόγο αυτό, σε περιοχές που η ασθένεια έχει ήδη εμφανιστεί ή εμφανίζεται συχνά και ιδιαίτερα όταν πρόκειται για ευαίσθητες ποικιλίες, συστήνεται η συνέχιση της προστασίας των αμπελώνων με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο μυκητοκτόνο. Δεν συνιστάται η χρήση χαλκούχου σκευάσματος στα στάδια αυτά, διότι προκαλείται καθυστέρηση στη βλάστηση.

Συνιστάται η ορθολογική εναλλαγή μυκητοκτόνων από διαφορετικές κατηγορίες, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος δημιουργίας ανθεκτικότητας του μύκητα.

Δεδομένου ότι αυτή την εποχή ο ρυθμός επιμήκυνσης της βλάστησης είναι ιδιαίτερα ταχύς, η προστασία των αμπελώνων από το παθογόνο είναι επιβεβλημένη στις υγρές περιοχές και για όσο διάστημα επικρατούν βροχοπτώσεις και δροσερές θερμοκρασίες τις πρωινές ώρες.

Επίσης, σε κάθε περιοχή η προστασία των αμπελώνων από την ασθένεια πρέπει να είναι γενικευμένη, ώστε να μην υπάρχουν εστίες πολλαπλασιασμού και διασποράς μολυσμάτων του μύκητα. Επισημαίνεται ότι τα κονίδια του μύκητα είναι αεροσπόρια, με αποτέλεσμα να μεταφέρονται με τον άνεμο και να μολύνουν σε μεγάλες αποστάσεις.

Σε περιοχές όπου η ασθένεια δεν ενδημεί, καθώς και σε ανθεκτικές ποικιλίες, συνιστάται η επισκόπηση του αμπελώνα αμέσως μετά την επικράτηση συνθηκών περονόσπορου (απαιτείται η συνεχής και επί αρκετές μέρες επικράτηση σχετικής υγρασίας μεγαλύτερης από 85% και θερμοκρασία από 13–27⁰ C). Συστήνεται άμεσα ψεκάσμος μόνο στην περίπτωση που διαπιστώνονται προσβολές (εξανθήσεις του μύκητα).

Σημειώνεται ότι η καταπολέμηση του **περονόσπορου** μπορεί να συνδυαστεί με εκείνη του **οιδίου**.

Καλλιεργητικά μέτρα που βελτιώνουν την κυκλοφορία του αέρα μέσα στον αμπελώνα και συντελούν στο ταχύτερο στέγνωμα των φυτών από τη βροχή ή τη δροσιά, συμβάλουν καθοριστικά στον περιορισμό της σοβαρότητας της ασθένειας. Τέτοια μέτρα είναι: 1) η επαρκής αποστράγγιση του εδάφους, 2) η καταστροφή των ζιζανίων και 3) το σωστό βλαστολόγημα και ξεφύλλισμα.

Προσβολή ταξιανθιών από περονόσπορο με εμφανείς τις καρποφορίες του μύκητα

ΩΙΔΙΟ

Την εποχή αυτή ο ρυθμός αύξησης της βλάστησης είναι υψηλός και συνεπώς ο κίνδυνος μολύνσεων από την ασθένεια είναι μεγάλος. Οι καιρικές συνθήκες φαίνεται ότι ευνοούν τη γρήγορη εξάπλωση του μύκητα. Γενικά, συνιστάται προσοχή σε περιοχές όπου η ασθένεια ενδημεί καθώς και στις ευαίσθητες ποικιλίες. Στις περιπτώσεις αυτές συστήνεται για προληπτικούς λόγους η συνέχιση της προστασίας των καλλιεργειών από την ασθένεια με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο μυκητοκτόνο.

Σε κάθε περίπτωση είναι χρήσιμο οι αμπελουργοί να επισκοπούν τον αμπελώνα μία φορά την εβδομάδα, να προβαίνουν σε μία εκτίμηση της προσβολής (ποσοστό πρέμνων με προσβολή) και να συλλέγουν και να καταστρέφουν τους προσβεβλημένους βλαστούς. Πιθανή επανάληψη του ψεκασμού κατά τη διάρκεια αυτών των σταδίων είναι συνάρτηση της επανεκτίμησης της προσβολής, των καιρικών συνθηκών, της ευαισθησίας της ποικιλίας και της διάρκειας δράσης του μυκητοκτόνου.

Η ένταση της ασθένειας μειώνεται με μία σειρά καλλιεργητικών μέτρων, μεταξύ των οποίων και τα θερινά κλαδέματα, τα οποία διευκολύνουν τον αερισμό και την έκθεση στο φως της βλάστησης και των βοτρυών.

Συνιστάται να δοθεί μεγάλη σημασία στην ορθολογική εναλλαγή ωιδιοκτόνων από διαφορετικές κατηγορίες, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος δημιουργίας ανθεκτικότητας του μύκητα.

Η καταπολέμηση του **ωιδίου** μπορεί να συνδυαστεί με αυτή του **περονοσπόρου**.

ΒΟΤΡΥΤΗΣ

Για την προσβολή των ανθοταξιών και γενικότερα της νεαρής βλάστησης από τον μύκητα απαιτείται βροχή ή υγρασία με τη μορφή ομίχλης και δροσιάς.

Ιδιαίτερη προσοχή και ακολούθως παρακολούθηση, απαιτείται σε αμπελώνες που βρίσκονται σε υγρές περιοχές καθώς και σε αμπελώνες με ιστορικό προσβολής από τον μύκητα.

Για την αποφυγή προσβολής των ανθοταξιών σε περιοχές όπου η ασθένεια ενδημεί και οι καιρικές συνθήκες είναι ιδανικές για την πραγματοποίηση μολύνσεων, συνιστάται η εφαρμογή ενός ψεκασμού με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο μυκητοκτόνο. **Επίσης, επέμβαση συνιστάται άμεσα μετά από γαλαζόπτωση ή επικράτηση ισχυρών ανέμων, οι οποίοι προκαλούν ζημιές στη νεαρή βλάστηση.**

Τα καλλιεργητικά μέτρα που περιορίζουν τη σοβαρότητα της ασθένειας, έχουν να κάνουν κυρίως με τη βελτίωση της κυκλοφορίας του αέρα μέσα στον αμπελώνα και το ταχύτερο στέγνωμα των φυτών από τη βροχή ή τη δροσιά. Τέτοια μέτρα είναι τα κατάλληλα θερινά κλαδέματα, η καταστροφή των ζιζανίων, η αποστράγγιση του εδάφους και ο περιορισμός της αζωτούχου λίπανσης που οδηγεί σε υπερβολική και ευπρόσβλητη βλάστηση.

Προσβολή τρυφερής βλάστησης από βοτρυτή <https://lodigrowers.com/botrytis-cinerea/>

ΕΥΔΕΜΙΔΑ

Η πρώτη πτήση του εντόμου βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη. Την εποχή αυτή η ευδεμίδα δεν αποτελεί κίνδυνο για την αμπελοκαλλιέργεια, διότι τα ακμαία της διαχειμάζουσας γενιάς γεννούν και οι προνύμφες τους αναπτύσσονται ως επί τω πλείστον σε πολλούς άλλους ξενιστές.

Οι προνύμφες της πρώτης γενιάς που προσβάλλουν τα άνθη, κατά κανόνα δεν προκαλούν οικονομικής σημασίας ζημιές στην παραγωγή. Οι ανθοταξίες έχουν μεγάλο αριθμό ανθέων, σε σχέση με τον αριθμό των ραγών που τελικά σχηματίζονται σε αυτές. Η καρπόδεση αφορά συνήθως ένα ποσοστό από 30% έως 50% των ανθέων. Φαίνεται, ότι η όποια ζημιά στα άνθη από τις προνύμφες της ευδεμίδας, προκαλεί μία εξισορροπητική μείωση της φυσικής ανθόρροιας. Ανάλογα με την ποικιλία, το πρέμνο μπορεί να αναπληρώνει σε ορισμένες περιπτώσεις, έως και το 50% των ανθέων της ανθοταξίας. Επίσης, την εποχή αυτή δραστηριοποιείται πληθώρα φυσικών εχθρών (αρπακτικά και παρασιτοειδή), που ελέγχουν σε σημαντικό ποσοστό τους πληθυσμούς του εντόμου.

Για το λόγο αυτό δεν συνιστάται η καταπολέμηση του εντόμου σε αυτά τα βλαστικά στάδια, αλλά και γενικότερα η καταπολέμηση των προνυμφών της ανθόβιας γενιάς στις οινοποιήσιμες τουλάχιστον ποικιλίες.

Προνύμφη και προνυμφικές φωλιές σε νεαρό βότρυ.

TETRAPANYCHOI

Προσβάλλουν το φύλλωμα προκαλώντας χλωρωτικές κηλίδες. Σε έντονες προσβολές τους καλοκαιρινούς μήνες τα φύλλα αποκτούν υπόφαιο χρώμα.

Συνιστάται η συστηματική παρακολούθηση για την διαπίστωση της παρουσίας των τετρανύχων, αλλά και των ωφελίμων ακάρεων (οικ. Phytoseiidae) και εντόμων.

Η παρακολούθηση γίνεται με συστηματικές δειγματοληψίες εβδομαδιαίως, ως εξής: από 20 πρέμνα / στρέμμα (με έμφαση στις εξωτερικές γραμμές), επιλέγεται 1 φύλλο / πρέμνο. Το φύλλο επιλέγεται μεταξύ 2^{ου}—4^{ου} μεσογονατίου για την περίοδο της έντονης βλαστητικής δραστηριότητας, ενώ για το υπόλοιπο διάστημα (άνθιση—τρύγος) διαλέγουμε το 4^ο φύλλο. Η παρακολούθηση πρέπει να γίνεται πάντα με την βοήθεια μεγεθυντικού φακού.

Επέμβαση με κατάλληλα και εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, συνιστάται μόνο σε έντονες προσβολές (> 70% φύλλων προσβεβλημένα) και εφόσον η αναλογία αρπακτικά : φυτοφάγα είναι μικρή (< 1: 5).

Επίσης, συνιστάται η καταστροφή των ζιζανίων μέσα και γύρω από τους αμπελώνες.

ΣΥΣΤΑΣΗ: Καλούνται οι καλλιεργητές, ιδίως αυτήν την εποχή, να επισκέπτονται όσο το δυνατό συχνότερα τις καλλιέργειες, προκειμένου να διαπιστώνουν έγκαιρα τυχόν προσβολές από φυτοπαράσιτα έτσι ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματική αντιμετώπισή τους, με το μικρότερο οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Να αποφεύγονται ψεκάσμοι με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα κατά τη διάρκεια της άνθησης και όπου αυτό είναι αναγκαίο να γίνονται κατά τις απογευματινές ώρες.

Στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul> βρίσκονται όλα τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα ανά έντομο ή ανά ασθένεια και καλλιέργεια.

Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.

Όλα τα δελτία μας υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων στο διαδίκτυο www.minagric.gr/for-farmer-2/agricultural-warnings/119-bolos.

Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.

Οι εικόνες που δίνονται και παρουσιάζουν συμπτώματα προσβολής ασθενειών και εχθρών είναι απλώς ενδεικτικές και σκοπό έχουν την καλλίτερη κατανόηση των φυτοπαθολογικών προβλημάτων από τους καλλιεργητές. Σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν εργαλείο διάγνωσης από μέρους των παραγωγών. Για θέματα διάγνωσης πάσης φύσεως προσβολών των φυτών, οι καλλιεργητές σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να απευθύνονται άμεσα σε εξειδικευμένους γεωπόνους.

Ο Αν/τής Προϊστάμενος Τμήματος

Δρ Θεόδωρος Μόσχος